

ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ ТВАРИННОГО СВІТУ

На сьогоднішній день питання пов'язані з охороною тваринного світу щодня набувають все більшої актуальності та привертають увагу небайдужих у суспільстві. Адже тваринний світ є не тільки складовою частиною навколишнього природного середовища, а ще й національним багатством України, джерелом духовного, естетичного збагачення та виховання людей, об'єктом наукових досліджень.

Метою даної роботи є обговорення проблемних питань щодо забезпечення належної правової охорони тваринного світу. Адже останнім часом все частіше і частіше трапляються випадки жорсткого поводження із тваринами, знищення цілих видів (в тому числі занесених до Червоної Книги України),

Також, болісним питанням є те, що через неналежне правове регулювання тваринний світ перетворюється з об'єкта екологічного права, що потребує належної охорони на законодавчому рівні на певну сировинну та ресурсну базу, що задовольняє первинні (фізіологічні) людські потреби.

Оскільки тваринний світ є об'єктом екологічного права, то він повинен забезпечуватися правовою охороною, що закріплено у низці нормативно-правових актів, які ставлять перед собою певні завдання охоронного характеру.

Так, І. Є. Чумаченко зазначає, що завданнями законодавства України про охорону, використання і відтворення тваринного світу є регулювання суспільних відносин у відповідній галузі як об'єкта правового регулювання, що базується на відносинах власності на тваринний світ та на відносинах управління та охорони диких тварин, збереження та поліпшення середовища існування і забезпечення умов збереження всього видового і популяційного різноманіття тварин [1, с. 459].

Екологічно-правова наука базується на комплексних підходах щодо охорони тваринного світу та поліпшення всієї екологічної системи довкілля. Так відповідно до ст. 36 Закону України (далі — ЗУ) «Про тваринний світ» від 1В грудня 2000 р. [2] охорона тваринного світу включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання об'єктів тваринного світу.

Заходи щодо його охорони можна умовно поділити на дві великі групи:

- 1) спрямовані на охорону самих тварин;
- 2) ті, що спрямовані на охорону середовища їх перебування, умов

відтворення та шляхів міграцій тварин [3, с. 284].

Ми вважаємо, що саме через забезпечення належної правової охорони другої групи заходів, питання, що виникають з приводу охорони першої групи зменшаться в разі, адже, при наявності безпечного середовища перебування тварин, буде забезпечено і безпеку самих тварин.

Відповідно до статті 5 вищезазначеного закону об'єкти тваринного світу в Україні знаходяться під охороною держави незалежно від права власності на них. Так об'єкти тваринного світу можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності. Законність набуття у приватну власність об'єктів тваринного світу (крім добутих у порядку загального використання) повинна бути підтверджена, відповідними документами (ст. 7 ЗУ «Про тваринний світ» [2]).

Також чинним законодавством України, а саме ЗУ «Про тваринний світ» (ст. 8) та ЗУ «Про захист тварин від жорстокого поводження» від 21 лютого 2006 р. [4] (ст.12) передбачено підстави за яких право приватної власності на об'єкти тваринного світу припиняється. А саме, у разі: 1) жорстокого поводження з дикими тваринами; 2) встановлення законодавчими актами заборони щодо перебування у приватній власності окремих об'єктів тваринного світу; В) інших випадках передбачених законом. Відповідно до ч. 2 ст. 12 ЗУ «Про захист тварин від жорстокого поводження» [4] право власності на інші речові права на тварин у разі жорстокого поводження з ними можуть бути припинені за рішенням суду, шляхом їх оплатного вилучення або конфіскації. Також зазначено, що за порушення вимог ЗУ «Про тваринний світ» та ЗУ «Про захист тварин від жорстокого поводження» винні особи несуть кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність.

На нашу думку, слід внести деякі зміни та доповнення до законодавства України, щодо регулювання охорони диких тварин, а також деталізувати положення з приводу утримання і поміщення диких тварин до притулків у разі їх конфіскації або оплатного вилучення, а також положення з приводу відносин з права власності на об'єкти тваринного світу, адже законодавство про тваринний світ формувалося на кардинально відмінних засадах, аніж цивільні відносини щодо абсолютності права власності.

Список використаних джерел

1. Чумаченко І. Є. Правове забезпечення використання й охорони тваринного світу та його ресурсів // Екологічне право України : підруч. для студентів вищ. навч. :іакл. / за ред. І. І. Каракаша. — Одеса, 2012. — С. 458-487.
2. Про тваринний світ: Закон України від 13 груд. 2001 р. № 2894-III // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 14. — Ст. 97.

3. Екологічне право України : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А. П. Гетьман, М. В. Шульга, В. К. Попов [та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. — Харків : Право, 2005. — 380 с.

4. Про захист тварин від жорстокого поводження : Закон України від 21 лют. 2006 р. № 3447-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 27. — Ст. 230.

Науковий керівник: к. ю. н., асистент Заверюха М. М.